

Hygiejnens betydning for trivsel.

**Overlæge Leif Percival Andersen
Infektionshygiejnisk Enhed
Rigshospitalet**

Hygiejne.

- Hygiejne er læren om, hvordan man forebygger sygdom.
- Ernæring
- Sikkerhed
- Miljø
- Folkesygdomme
- Infektioner

Hygiejne.

- Hygiejne er ikke lig med renlighed/
rengøring
- kun hvis den forebygger sygdomme.

Hygiejne.

- **Ernæring**

**Ernæringsråd
og
organisationer**

**Ernærings-
enheder**

**Økonomier
mv.**

Hygiejne.

- **Sikkerhed og miljø**

**Miljøstyrelsen,
Arbejdstilsyn
mv.**

**Sikkerheds-
Organisationer
mv.**

**Patientsikkerheds-
organisationer**

Hygiejne.

- **Folkesygdomme**

Sundhedscentre

**Centre for
Sygdoms-
forebyggelse**

**Befolknings-
undersøgelser og
kampagner**

Infektionshygiejne.

- Infektionshygienens primære formål er at forebygge nosokomielle infektioner.
- En nosokomial infektion er en infektion som en patient/person påføres i forbindelse med enhver form for undersøgelse, behandling eller pleje.

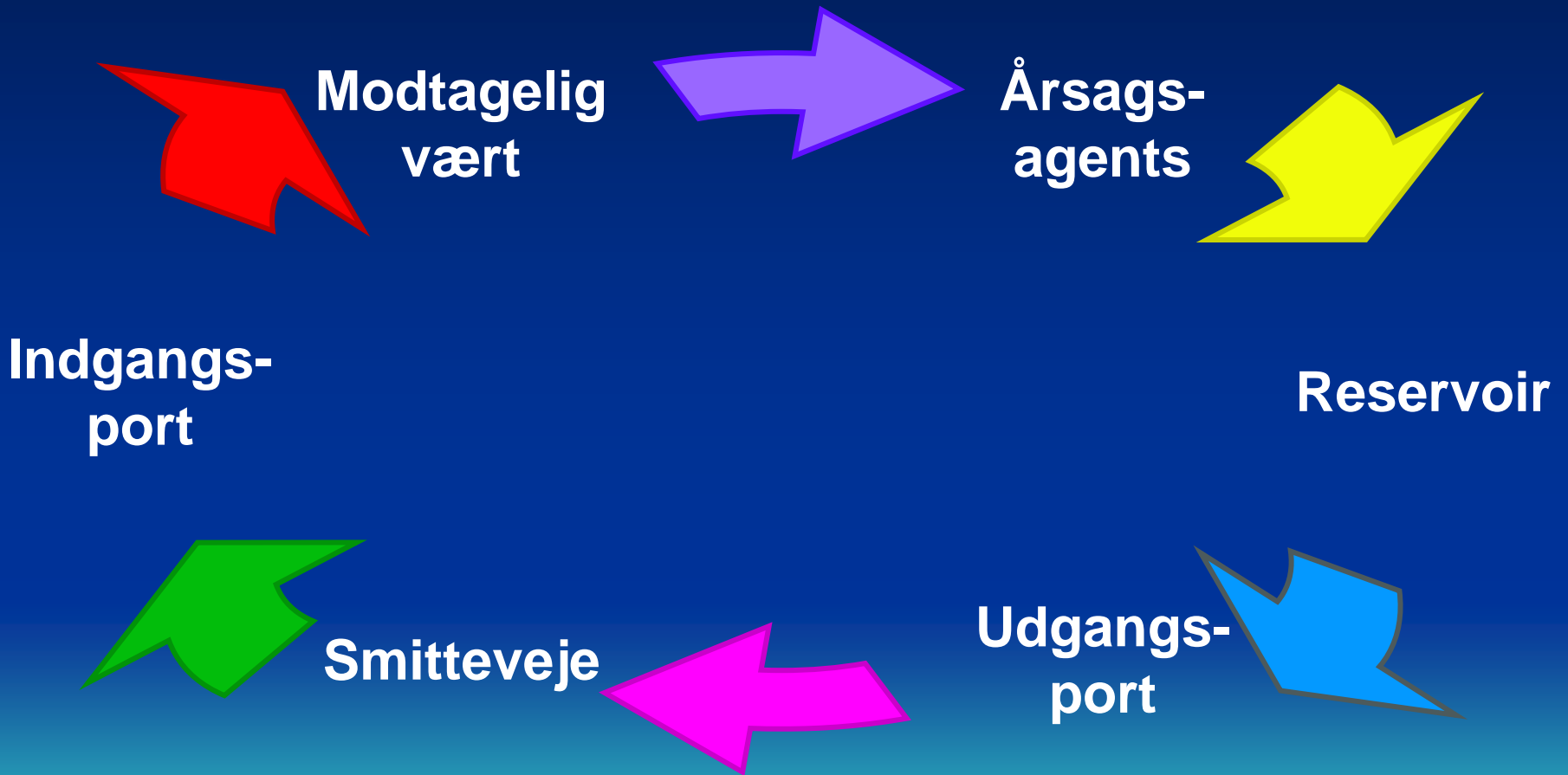
Infektionshygiejne.

- En person har en infektion når en mikroorganisme er trængt ind i personen og giver anledning til symptomer/sygdom.
- En person kan have en mikroorganisme på eller i sig uden at være syg. Personen har ikke en infektion, men er rask smittebærer.

Infektionshygiejne.

Spredning af infektioner.

Infektionshygiejne.

- **Smitteveje 1**
 - Luftbåren smitte
 - Børnesygdomme, SARS og andre virus
 - Dråbebåren smitte
 - De fleste luftvejsinfektioner (bakterier og virus)
 - Støvbåren smitte
 - Kræver stabile mikroorganismer fx TB

Infektionshygiejne.

- **Smitteveje 2**
 - Inokulations smitte (blodbåren)
 - Især HIV og Hepatitis virus fx ved stik og skæreuheld.
 - Insektsmitte
 - Fx flåter (borreliose), myg (malaria). Kræver ofte mellemvært.

Infektionshygiejne.

- **Smitteveje 3**

- **Kontaktsmitte (hyppigste smittevej)**

- Direkte kontaktsmitte fra en person til en anden ved berøring.
 - Indirekte kontaktsmitte fra en person via instrumenter, apparatur, inventar til en anden person.

- **Allimentær smitte**

- Fx *Salmonella* i fødevarer
 - Fx *Legionella* i vandforsyninger

Infektionshygiejne.

- **Nogle almene hygiejniske forholdsregler**
 - **Uniform**
 - Skal dække og beskytte privat tøj
 - **Håndhygiejne**
 - Håndvask ved synlig forurening
 - Hånddesinfektion mere effektiv
 - Undgå smykker, der hindrer god vask
 - **Værnemidler**
 - Kittel/plastforklæde og hansker ved tæt person kontakt

Infektionshygiejne.

Forholdsregler ved smitterisiko.

Rengøring.

- Rengøring med vand og sæbe
 - Benyttes ved almindelig daglig rengøring
 - Fjerner ikke mikroorganismer men flytter dem til andre steder.
- Desinficerende rengøring
 - Benyttes kun i forbindelse med sygdoms- fremkaldende mikroorganismer (infektion eller bærertilstand) for at fjerne en evt. smittekilde i omgivelserne.

Rengøring.

- Formålet med desinfiserende rengøring er at fjerne sygdomsfremkaldende mikroorganismer uden at fjerne for mange ikke-sygdomsfremkaldende mikroorganismer.
- Et sterilt miljø kan ikke opnås og er ikke ønskeligt da vi har brug for mikroorganismer
 - Beskytter på hud og slimhinder
 - Styrker immunforsvaret ved at stimulere det
 - Medvirker til at reducere allergiudvikling

Rengøring.

- Der er ikke en sammenhæng mellem mængden af synligt snavs og en evt. smitterisiko.
- Risikoen for at der kan være sygdoms-fremkaldende mikroorganismer er dog større hvis der er synligt snavs pga. den formodede større mængde mikroorganismer.

Rengøring.

- **Desinfektionsmidler**
 - Anvendes kun når det er indiceret at bruge dem.
 - De kan udvikle resistente bakterier der gør dem ineffektive med tiden.
 - Hospitalssprit (70% ætanol) virker på mange, men ikke alle mikroorganismer.
 - Klorholdige desinfektionsmidler er i passende koncentration effektiv mod alle mikroorganismer.

Infektionshygiejne.

- Hygiejneorganisationer findes i amterne og varetager hygiejnen på sygehusene.
- I nogle amter arbejder de også i primærsektoren men kun når det er relateret til sygehusene.
- Hygiejneorganisationer findes ikke i primærsektoren.
- Der vil blive et stigende behov (flere behandlinger osv).
- Behovet er til stede hos praktiserende læger, tandlæger, embedslæger og sundhedscentrene.